

LEGEA ÎN ROMÂNIA, GREU DE RESPECTAT, LEJER DE ÎNCĂLCAT

Conf. univ. dr. Gheorghe COSTACHE

*Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative Craiova
Universitatea Spiru Haret*

Abstract

The fundamental law - the Constitution - but also other legislative norms enshrine a wide space for the observance of citizens' rights and freedoms, aspects taken from international documents and treaties to which Romania is a party and which it has ratified.

Every citizen in a democratic society is free to enjoy them to the extent that they intersect with the same or other rights and freedoms of other citizens.

Democracy presupposes first and foremost a society based on order and respect for all our fellow men, otherwise we are one step away from what is called anarchy.

Keywords: *rights, freedoms, law, respect, sanctions.*

Apariția normelor de conduită, a regulilor și modului de comportare a cetățeanului în cadrul societății au apărut ca o necesitate a vieții de zi cu zi, cerute fiind de nevoile tuturor în detrimentul celor care ignoră sau disprețuiesc valorile create de marea masă de oameni dintr-o societate.

Elaborarea normelor legislative s-a făcut în funcție de etapa parcursă în dezvoltarea societății și a fost adaptată permanent la nevoile omului în funcție de nivelul de dezvoltare, de înțelegere, de pregătire, de nevoile societății în general.

Dacă la începuturile dezvoltării comunităților, normele legale erau interpretate ca fiind niște precepte divine, care veneau de la o ființă supranaturală, o zeitate, așa după cum este prezentat Codul lui Hamurabi, acesta fiind prezentat pe o stelă de diorit primind normele de conduită de la zeul Samas, odată cu dezvoltarea omenirii, acestea au fost create de om pentru om.

Începând cu celebra Magna Charta Libertatum¹ din 1215, regulile au fost edictate pentru respectarea drepturilor și libertăților tuturor cetățenilor.

Pornind de la acest document simbol, elaborarea celorlalte documente legislative au avut ca principal scop respectarea drepturilor și libertăților omului împotriva oricărui abuz din partea autorităților sau împotriva oricăroră vor nesocoti și vor aduce atingere vreunui drept statuat prin lege tuturor membrilor acesteia.

Concluzionând aceste idei, putem spune că legea, reprezintă astfel un ansamblu de norme general valabile pentru toți cetățenii unei comunități, obligați să le respecte, pentru a se putea pune în practică nevoilor tuturor membrilor unei comunități.

În sistemul legislativ al tuturor statelor lumii dar și în documentele, tratatele sau convențiile internaționale care fac referire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului, locul prioritar îl ocupă respectarea dreptului la viață al omului. Acesta este un drept intangibil care nu poate fi pus sub semnul niciunei întrebări de nimeni.

Modul în care acest drept este însă respectat este lăsat la latitudinea fiecărui stat, autoritățile conducătoare stabilind normele specifice fiecărei națiuni în funcție de tradiții, obiceiuri, înțelegere sau alte asemenea criterii.

În procesul de dezvoltare a societății, deplasarea dintr-un loc în altul a fost una din principalele preocupări ale omului.

Aceste deplasări sunt necesare fie pentru a asigura cele necesare traiului de zi cu zi, fie din nevoi personale sau din alte motive specifice sau la latitudinea oricărui om, deplasări făcute fie mergând pe jos, fie folosind un mijloc de locomoție care să îl ajute în acest sens.

Mijloacele de transport s-au dezvoltat în timp în funcție de necesitățile omului, astfel că odată cu creșterea numărului acestora s-au impus și respectarea unor reguli care să asigure o fluidizare corespunzătoare și condiții de siguranță atât pentru cel care le folosește cât și pentru bunurile transportate cu această ocazie, acolo unde este cazul.

În acest context, în materialul de față, ne propunem să abordăm câteva aspecte legate de sistemul legislativ privind circulația pe drumurile publice, modul de cunoaștere, înțelegere și respectare a acestora, ca o componentă fundamentală în ceea ce privește respectarea drepturilor fundamentale ale omului.

Evoluția societății, a impus și în România, elaborarea unui sistem legislativ cu norme care să corespundă cerințelor nivelului de dezvoltare, al necesității deplasării atât pe teritoriul țării, dar și în contextul deplasărilor pe teritoriul altor state.

---

¹ Magna Charta Libertatum este un document emis în Anglia în 1215 în timpul domniei regelui Ioan Fără de Țară. Prin această Cartă se urmărea îngrădirea puterii regelui în scopul eliminării abuzurilor comise de monarh sau de reprezentanții săi direcți, precum și garantarea unui număr de drepturi pentru toți cetățenii. (https://www.google.com/search?gs_ssp=eJzj4tDP1TcwtUizMGD04s5NTM9LVEhOLCpJBABJTwbO&q=magna+carta&oq=magan+caharta&aqs=chrome.1.69i57j46j0l3j46j0.7532j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8).

La noțiunea de deplasare ne referim atât la deplasarea persoanelor cât și la deplasarea de mărfuri sau bunuri, cu dimensiuni și valori corespunzătoare fiecărui transport, iar la deplasarea persoanelor ne referim la deplasări în interes personal, de serviciu sau turistic.

Deplasarea pe drumurile publice este reglementată prin Ordonanța Guvernului, nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, în care legiuitorul a stipulat clar că: *„Participanții la trafic trebuie să aibă un comportament care să nu afecteze fluenta și siguranța circulației, să nu pună în pericol viața sau integritatea corporală a persoanelor și să nu aducă prejudicii proprietății publice ori private².*

Conform acestui act normativ și a Regulamentului de aplicare a acestuia, deplasarea mijloacelor de transport pe drumurile publice este reglementată pentru fiecare categorie de transportatori.

Pentru o mai bună și corectă înțelegere voi face o clasificare a transporturilor pe drumurile publice, cu referire numai la transporturile în trafic intern (național), astfel:

- transport de persoane;
- transport de mărfuri.

Indiferent de natura transportului, acestea se pot clasifica în :

- transporturi regulate;
- transporturi ocazionale;
- transporturi în interes personal.

În desfășurarea acestor activități se folosește infrastructura de transport alcătuită din autostrăzi, drumuri expres, drumuri europene, drumuri naționale, drumuri județene și alte categorii de drumuri pe care pot tranzita mijloacele de transport auto.

Reglementarea transporturilor pe toate aceste categorii de drumuri și de orice natură ar fi ele, este făcută prin Ordonanța de Guvern nr 195/2002, republicată și a Regulamentului de aplicare al acesteia.

Elaborarea acestui act normativ a avut la baza, nevoile societății, coroborate cu prevederile tratatelor și convențiilor internaționale la care România este parte precum și cu celelalte instituții care concură la derularea unui transport în siguranță pentru a asigura așa cum menționam mai sus respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Legătura fundamentală care este între siguranța derulării transporturilor rutiere și drepturile fundamentale ale omului este aceea că, în prezent, la nivel național numărul tot mai mare de accidente rutiere face tot mai multe victime, pierind vieți sau aducând grave atingeri sănătății și integrității corporale, elemente componente de bază ale dreptului la viață.

---

² Art. 35 din Ordonanța Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată.

Sistemul legislativ național prin actele normative emise, asigură garantarea dreptului la viață și a integrității corporale tuturor participanților la traficul rutier: conducători auto, conducători ai altor mijloace de transport sau pietoni.

Prin lege sunt stabilite norme specifice fiecărei categorii de participanți la traficul rutier și folosirea infrastructurii de transport.

În acest sens sunt reglementări asigurate prin :

- indicatoare;
- marcaje;
- semafoare;
- semne și semnale ale agenților de circulație.

Amplasarea acestora se face în urma unor studii și analize de risc pe tronsoane sau secțiuni de drumuri în funcție de formele de relief, suprafața aderentă, starea carosabilului și altele.

Respectarea tuturor acestor norme stabilite și puse în practică de instituțiile abilitate, reprezintă o obligație care conduce inevitabil la derularea unui transport care să asigure siguranța tuturor participanților la trafic.

Situația din teren arată însă că această obligație a participanților la traficul rutier este o opțiune și devine din ce în ce mai pregnantă că este ultimul lucru avut în vedere de mulți participanți la traficul rutier.

Pentru o corectă înțelegere voi face o scurtă prezentare a ceea ce înseamnă traficul rutier în țara noastră³, la finele anului 2019:

- total vehicule rutiere existente: 8.749.390;
- din care :
- total vehicule persoane fizice : 6.832.976.

La numărul acestor vehicule trebuie adăugat numărul de pietoni participanți care depășește cu mult numărul vehiculelor, la care se adaugă inevitabil vehiculele înmatriculate în alte țări sau cele care tranzitează teritoriul României, participanți deopotrivă la circulația pe drumurile publice.

Dacă toți acești participanți la traficul rutier ar fi respectat regulile stabilite de actul normativ care reglementează circulația pe drumurile publice, dreptul la viață al multor oameni ar fi fost respectat și asigurat.

Revenind la datele statistice oferite de INS(Institutul Național de Statistică) constatăm următoarele:

- accidente de circulație rutieră cauzatoare de vătămări corporale după natura acestora și modul în care s-au produs, în anul 2019: 31.146, din care:
- persoane accidentate : 41.533, din care :
- morți 1.864;
- răniți 39.669

---

³ Date culese de pe site-ul Institutului Național de Statistică https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/mijloace_de_transport_vehicule_inmatriculate_si_accidente_de_circulatie_rutiera_2020.pdf.

Din totalul acestor accidente soldate cu pierderi de vieți omenești și rănirea altora, constatăm din consultarea datelor oferite de INS că un număr de 4.834 de accidente de circulație rutieră cauzatoare de victime, s-au datorat faptului că acestea s-au comis ca urmare a influenței alcoolului asupra capacității de conducere a autovehiculelor de către participanții la traficul rutier, mai exact a conducătorilor auto, în urma acestora rezultând un număr de 157 de decese și 1.066 de persoane rănite.

Ațiunile instituțiilor abilitate nu au efecte sau rezultate semnificative de la un an la altul⁴ existând chiar creșteri al numărului de încălcări ale prevederilor legislative privind circulația pe drumurile publice, având ca exemplu situația din 2019, când numai în sezonul estival au fost ridicate în vederea suspendării dreptului de a conduce un autovehicul pe drumurile publice, cu 20% mai multe permise de conducere decât în anul precedent.

Cu toate acestea, numărul accidentelor de circulație produse în România, situează țara noastră pe ultimul loc dintre țările membre ale Uniunii Europene în ceea ce privește siguranța rutieră⁵, în acest sens semnificativ este numărul de decese la un milion de locuitori, situație în care media Uniunii Europene este de 49 de decese iar în România de 99 de decese.

Ațiunile recente ale poliției, demonstrează că inconștiența la volan pe drumurile publice și ignorarea prevederilor legislative care reglementează acest aspect, va atinge cote alarmante în acest an, aspecte confirmate de instituțiile abilitate care au constatat că „aproximativ 1.500 de șoferi au fost găsiți la volan băuți, iar 40 drogați, în cadrul unei acțiuni desfășurate de Poliția Română, timp de o săptămână, concomitent cu autoritățile altor state membre ale Uniunii Europene⁶”.

În acest context, este de prisos să mai afirmăm că respectarea legii este o datorie și o obligație civică cetățenească, ci rămâne ca fiind normă cu caracter de recomandare în cele mai multe cazuri fiind ignorată de cei mai mulți participanți la traficul rutier.

Concluzii:

În contextul celor prezentate mai sus consider că s-ar impune luarea câtorva măsuri care să contribuie la întărirea siguranței circulației pe drumurile publice și protejarea vieții și a integrității corporale a celorlalți participanți la traficul rutier care respectă regulile stabilite de lege:

---

⁴ <https://ziare.com/stiri/interne/mai-pestre-42-000-de-permise-au-fost-ridicate-in-sezonul-estival-creste-numarul-soferilor-aflati-sub-influenta-etnobotanicelor-1573776>.

⁵ <https://www.europarl.europa.eu/news/ro/headlines/society/20190410STO36615/decese-rutiere-statistici-ue>.

⁶ <https://www.cotidianul.ro/pericolul-de-pe-sosele-exemple/>.

a) adaptarea sistemului legislativ la condițiile în care mulți participanți la traficul rutier încalcă voit regulile de circulație:

- anularea dreptului de a mai conduce pe drumurile publice a acelor care produc accidente rutiere având ca urmare moartea uneia sau mai multor persoane, ca urmare a consumului de alcool sau substanțe psihotrope sau a vitezei ce depășește limita legală;

- anularea dreptului de a mai conduce pe drumurile publice pe o perioadă de cel puțin 5 ani a acelor care produc accidente soldate cu rănirea unor persoane ca urmare a vitezei neregulamentare;

- suspendarea dreptului de a mai conduce pe drumurile publice pe o perioadă de cel puțin 3 ani a acelor care depășesc viteza legală cu peste 50 km/oră, acolo unde indicatoarele reglementează viteza de circulație;

b) eficientizarea pregătirii conducătorilor auto, atât în stadiul de pregătire cât și după acesta:

- efectuarea unor cursuri de verificare a cunoștințelor și menținere a reflexelor cu o durată de 20 ore, după primul an de la obținerea permisului de conducere;

- efectuarea unor cursuri de verificare a cunoștințelor și menținere a reflexelor cu o durată de 20 ore din cinci în cinci ani de la dobândirea permisului de conducere;

- prezentarea la aceste cursuri de imagini reale de la accidente rutiere, cu impact puternic emoțional, pentru conștientizarea riscului la care se expun sau expun pe alții în cazul nerespectării regulilor de circulație (consum de alcool, substanțe psihotrope, viteză excesivă, etc.);

c) aplicarea legii unitar pentru toți participanții la traficul rutier.

Toți participanții la traficul rutier trebuie să fie conștientizați că drepturile și libertățile pe care le au ei și se bucură de ele, așa cum le conferă Constituția și legile țării, sunt până acolo unde se intersectează cu drepturilor și libertățile celorlalți participanți la traficul rutier, iar democrația este o societate a oamenilor care respectă legile.

Bibliografie:

- Constituția României
- Ordonanța Guvernului, nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată
- Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale
- https://www.google.com/search?gs_ssp=eJzj4tDP1TcwtUizMGD04s5NTM9LVEhOLCpJBABJTwbO&q=magna+carta&oq=magan+caharta&aqs=chrome.1.69i57j46j0l3j46j0.7532j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8

-
- https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/mijloace_de_transport_vehicule_inmatriculate_si_accidente_de_circulatie_rutiera_2020.pdf
  - <https://ziare.com/stiri/interne/mai-pestea-42-000-de-permise-au-fost-ridicate-in-sezonul-estival-creste-numarul-soferilor-aflati-sub-influenta-etnobotanicelor-1573776>
  - <https://www.europarl.europa.eu/news/ro/headlines/society/20190410STO36615/decese-rutiere-statistici-ue>
  - <https://www.cotidianul.ro/pericolul-de-pe-sosele-exemple/>
  - <https://insse.ro/cms/>